

Minister

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart

Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag**Contactpersoon**

10.2.e

M +31(0)6-10.2.e

Datum

29 oktober 2020

Kenmerk**Bijlage(n)**

4

nota ter informatie

Duurzaamheid en leefbaarheid in het
herstructureringsplan van KLM

Aanleiding

Op 1 oktober 2020 is het herstructureringsplan van KLM ontvangen. De afgelopen weken is er regelmatig gesproken met de KLM ten einde scherp te krijgen, op welke punten het plan voldoet en waar aanscherping wenselijk is. Door PA consulting is daarbij een analyse uitgevoerd van het plan. Hierbij zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen. Op 28 oktober is een brief (bijlage 1) ontvangen van KLM waarin zij een reactie geven op deze aandachtspunten. In deze memo informeer ik u ten behoeve van uw gesprek met dehr Elbers samen met Minister Hoekstra op 29 oktober om 17.30 uur over deze brief en de analyse van PA, waarbij de focus ligt op duurzaamheid en leefbaarheid.

Brief Elbers 28 oktober

- Elbers gaat in deze brief in aanvulling op het op 1 oktober ontvangen herstructureringsplan in op een drietal aspecten: kostenreductie, arbeidsvoorwaarden en duurzaamheid en leefbaarheid.
- Geconstateerd kan worden dat KLM in korte tijd een herstructureringsplan heeft weten op te stellen dat tot aanzienlijke kostenbesparingen leidt. Tegelijkertijd moet geconstateerd worden dat de afspraken over de arbeidsvoorwaarden slechts een looptijd hebben tot maart/december 2022 en dat er FY 2025 een additionele kostenbesparing van 10.1.c benodigd is om de 15% kostenreductie te behalen.
- In de brief geeft KLM aan:
 - o dat voor de periode 2023-2025 vergelijkbare initiatieven genomen zullen worden als voor de periode 2021-2023, waarmee de vereiste 15% kostenreductie behaald zou kunnen worden; en
 - o dat het zich maximaal blijft inspannen om ook na afloop van de CAO's aanvullende, nieuwe afspraken met de sociale partner te maken en dat aan een commitment van de bonden nog gewerkt wordt.

- FIN komt tot de constatering dat het herstructureringsplan voor de periode 2023-2025 nog niet volledig voldoet aan de gestelde voorwaarden.
- Ten aanzien van duurzaamheid en leefbaarheid heeft KLM in het herstructureringsplan aangegeven dat zij zich committeren aan de gestelde voorwaarden in de framework agreement.
- Met betreffende brief hebben ze een nadere duiding gegeven van hetgeen ze op dit punt in het herstructureringsplan hebben opgenomen. Daarbij hebben ze zo goed mogelijk getracht dit ook cijfermatig te onderbouwen (bijlage 3).
- 10.2.g

Analyse PA m.b.t. duurzaamheid en leefbaarheid

In haar definitieve rapport (bijlage 4) besteedt PA in de sheets 43-49 aandacht aan duurzaamheid en leefbaarheid. Daarbij komt PA tot de conclusie dat de plannen van KLM op het vlak van duurzaamheid en leefbaarheid redelijk en haalbaar zijn.

10.1.c

10.1.c

10.1.c

De overige voorwaarden zijn niet gekwantificeerd onder meer omdat deze eerst nog nader dienen te worden uitgewerkt of omdat hier in belangrijke mate uitwerking aan wordt gegeven met het vlootvernieuwingsprogramma. Ook wordt aangegeven dat het commitment van KLM aan het AirRail traject zich niet direct vertaalt in kosten voor KLM. Belangrijkste (financiële) onderdeel is daarbij het aantrekkelijker maken van de trein en de investeringen die daarmee gemoeid zijn. Deze investeringen liggen niet primair bij KLM.

Slotopmerkingen

PA acht de benadering van KLM redelijk (en haalbaar). Gezien de tijdshorizon van het plan en de grote onzekerheden over de uitwerking van een aantal

duurzaamheidsmaatregelen lijkt mij deze conclusie terecht. Vanzelfsprekend zal er de komende periode spanning zitten tussen enerzijds een reductie van de kosten en anderzijds investeren in duurzaamheid en leefbaarheid. Ook het onverplichte deel van de voorgenomen investering in vlootvernieuwing zal ongetwijfeld onder druk komen te staan als het herstel langer duurt dan verwacht. De vraag is echter in hoeverre een verdere uitwerking nu zorgt voor een betere borging van de inzet in het kader van duurzaamheid en leefbaarheid. In mijn optiek kan deze borging beter worden gerealiseerd vanuit de overheid, bijvoorbeeld door de instelling van een duidelijke bijmengverplichting voor duurzame brandstoffen en bijvoorbeeld heldere regels over vermindering van nachtvluchten **10.2.g**

10.2.e